

Uitgangspunten aanscherping toegangsbeleid Stadserf gemeente Enschede

Aanleiding

De gemeente Enschede is van plan de binnenstad vrij te maken van uitstoot van CO₂, door middel van een zogenoemde Zero-Emissie zone (ZE-zone) voor logistiek. In 2025 moet het Stadserf ZE bevoorraad worden, zo snel mogelijk daarna (en uiterlijk in 2030) het gebied binnen de singels. Dit is een verplichting die voortkomt uit het Klimaatakkoord waarin staat dat alle grote Nederlandse binnensteden in 2025 ZE bevoorraad worden.

Het doel van de aanscherping

Aanvullend op de ZE bevoorradings, heeft Enschede zich ook als doel gesteld om **het aantal vervoersbewegingen op het Stadserf te verminderen**. Dit doel hangt samen met een zestal subdoelen:

1. De wens vanuit ondernemers om in de middag minder vervoersbewegingen te hebben op het Stadserf.
2. De wens vanuit winkelend publiek om aangenaam te winkelen.
3. De wens vanuit de gemeente om het aantal ontheffingen in te perken. Ontheffingen zijn enkel een uitzondering op de regels en tijdens de verkenning is geconstateerd dat Enschede erg coulant is met het vergeven van ontheffingen.
4. De wens vanuit de gemeente voor een eenduidiger en rechtvaardiger ontheffingssysteem zodat bestaande en nieuwe regels eenvoudiger, efficiënter en eerlijker gehandhaafd kunnen worden.
5. De wens vanuit de gemeente om het leefklimaat van de binnenstad verbeteren en daarmee draagvlak te krijgen voor ZE.
6. De wens vanuit de gemeente om al eerder dan in 2025 ZE te stimuleren met privileges.

Mogelijkheden tot aanscherping

Er zijn drie manieren om het toegangsbeleid tot het Stadserf aan te scherpen.

1. Strikter handhaven. Met de introductie van het kentekencamerasysteem is de handhaving op orde. Deze maatregel is “op orde” en daarom niet uitgewerkt.
2. Strikter toegangsbeleid, door:
 - a. Venstertijden aan te scherpen. Tijdens de venstertijden (nu 07-11 uur) kunnen voertuigen het Stadserf inrijden zonder beperking. Deze tijden kunnen aangescherpt worden.
 - b. Ontheffingenbeleid aan te scherpen. Buiten de venstertijden is een ontheffing nodig. De beleidsregels op basis waarvan ontheffingen worden vergeven, kunnen aangescherpt worden.
3. Ontheffingenverlening. De wijze waarop ontheffingen verleend worden, kan aangescherpt worden. Denk bijvoorbeeld aan het strikter naleven van de regels of ontheffingen niet automatisch verlengen.

Uitgangspunten

Ontheffingenverlening

- We gaan de bestaande regels nog duidelijker formuleren, zodat helderder is waar wel en geen ontheffing voor wordt gegeven.
- De regels voor ontheffingsverlening worden strikt toegepast (bij de uitgifte van de ontheffingen). Als de huidige regels niet voldoen passen we die aan en voorkomen we zo dat we veel uitzonderingen toestaan.

- We onderzoeken hoe we de ontheffingenverlening efficiënter kunnen organiseren. We denken bijvoorbeeld aan de mogelijkheid van slim reguleren, slim handhaven en ontheffingen met meerdere kentekens.
- In het geval van langdurige incidentele ontheffingen moet de noodzaak nadrukkelijk worden aangetoond door de ontheffingsaanvrager.
- In het geval van uitzonderingen volgen we een gestandaardiseerd proces waarbij een ontheffingsaanvrager jaarlijks een onderbouwing aanlevert waarop gehandhaafd kan worden.
- Ontheffingen worden niet meer oneindig automatisch verlengd. Per categorie bepalen we een logische termijn waarop bewijsstukken opnieuw moeten worden aangeleverd.

Venstertijden

- Bevoorrading vindt zoveel als mogelijk plaats binnen de venstertijden. We worden terughoudend in het verlenen van ontheffingen in de middag, zodat het aantal vervoersbewegingen op het Stadserf dan afneemt. Eventueel verlengen we de venstertijd om zo minder ontheffingen te houden uitgeven.
- Buiten de venstertijden dienen alle voertuigen over een ontheffing te beschikken om toegang te krijgen tot het Stadserf.

ZE-vervoer

- Privileges voor het rijden buiten de venstertijden worden waar mogelijk gegeven met Zero Emissie als voorwaarde, zodat we partijen al eerder dan in 2025 stimuleren duurzaam te bevoorraden.

Doelgroepen die in aanmerking komen voor een ontheffing

- **Bewoners en ondernemers op het Stadserf (met een eigen parkeerplek)** behouden de mogelijkheid om ook buiten de venstertijden hun parkeerplaats te kunnen bereiken/verlaten.
- **Bewoners en ondernemers op het Stadserf (zonder een eigen parkeerplek)** behouden de mogelijkheid om ook buiten de winkeltijden hun pand/woning te bereiken voor laden en lossen.
- **Leveringen aan horeca** hebben soms te maken met beperkte leveringstijden aan de horeca, bijvoorbeeld omdat avondrestaurants in de ochtend niet geopend zijn. Daarom behouden horecaleveranciers de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen, waarbij het uitgangspunt is dat horecaleveranciers zo min mogelijk overlast veroorzaken met hun vervoersbewegingen. We zijn in gesprek met de horeca en hun leveranciers om de ontheffingsvoorwaarden uit te werken.
- **Post-, expres- en pakketdiensten** zijn buiten de venstertijden niet toegestaan, met uitzondering van een avondvenster voor het ophalen van webshopbestellingen.
- **Evenementen** zorgen voor een bruisende binnenstad en behouden de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen, mits wordt aangetoond dat de ontheffing noodzakelijk is. We kijken waar er mogelijkheden zijn om evenementenorganisatoren nog bewuster te maken van de wens om terughoudend te zijn met aantal vervoersbewegingen op het Stadserf.
- **ZE-vervoerders** krijgen waar nodig en mogelijk privileges om gebundelde leveringen buiten de venstertijden uit te voeren. Hiervoor worden maatwerkafspraken gemaakt.
- **Nood- en hulpdiensten, medische diensten, geldtransport, taxi's, gehandicaptenparkeerkaarthouders, markt, huwelijken, beheer openbare ruimte en storingsdiensten** behouden de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen. We onderzoeken of de definitie voor beheer en storingsdiensten aangescherpt moet worden.
- **Overige doelgroepen** komen niet in aanmerking voor een permanente ontheffing voor het Stadserf.

Incidentele ontheffingen

De aanscherping in dit memo heeft betrekking op permanente ontheffing, met een geldigheidsduur van één jaar. Het blijft echter mogelijk een incidentele dagontheffing aan te vragen (maximaal 30 aaneengesloten dagen).

- We wijzigen voorlopig niets aan de incidentele ontheffingen.
- We gaan het gebruik van de incidentele ontheffingen evalueren om hier beter inzicht in te krijgen.
- Voor meerdaagse incidentele ontheffingen lijkt het wenselijk een toetsing in te voeren. Dit nemen we in een volgende herziening mee.

Planning

- We scherpen het toegangsbeleid zo snel als mogelijk aan, maar nemen wel de tijd om met betrokken stakeholders in gesprek te gaan. Invoering vindt sowieso pas plaats nadat horeca en winkels weer open zijn.
- We voeren regelmatig overleg met betrokkenen en evalueren het beleid jaarlijks.
- Vanaf 2025 is het Stadserf een ZE-zone voor alle logistieke verkeer.
- Vanaf 2030 is het Stadserf een ZE-zone voor alle verkeer.

Leges

- Uitgangspunten voor legevrijstelling blijven ongewijzigd.
- Tarieven worden tegen het licht gehouden en wijzigingen zo nodig meegenomen in het nieuwe beleidskader.